

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 014.02. Середня освіта. Українська мова і література.

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від “ 29 ” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Основи педагогічної майстерності»
Освітня програма	
Спеціальність	014.Середня освіта. Українська мова і література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	II курс / I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 10 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: ознайомлення студентів з особливостями професійно-педагогічної діяльності педагога; педагогічна підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» до педагогічної діяльності у загальноосвітніх закладах та закладах вищої освіти, а також до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.

Завдання: поглиблення уявлень студентів про освітній процес шляхом опертя на знання та творче використання ними основного курсу педагогіки, філософії як методологічної бази та психології як теоретичної основи; сприяння розвитку їхньої компетентності в організації педагогічної діяльності; вироблення у студентів адекватного розуміння сутності педагогічної діяльності як такої, організації взаємодії вчителя з учнями, викладача зі студентами, при якій всі учасники навчально-виховного процесу виступають рівноправними суб'єктами, партнерами; формування у студентів цілісної системи фахових знань, а також професійних умінь компетентної організації педагогічної взаємодії, спрямованої на розвиток особистості кожного учня; підготовка студентів до здійснення професійно-педагогічної діяльності в загальноосвітніх закладах, до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати: сучасні філософські засади педагогічної та управлінської діяльності; складові педагогічної майстерності викладача; базові ціннісні орієнтації педагога; особливості педагогічного спілкування; складові невербальної поведінки педагога; типи, структуру, динаміку конфліктів у педагогічних ситуаціях, шляхи їхнього розв'язання; культуру, техніку, риторичні аспекти педагогічного мовлення; педагогічний такт та етику діяльності педагога; особливості педагогічного впливу на особистість,

створення ситуації успіху; сучасні організаційні форми, методи, прийоми інтерактивного навчання, що використовуються у навчально-виховному процесі.

У процесі вивчення курсу студенти мають оволодіти **уміннями**: застосування методів науково-педагогічного дослідження; застосування невербального спілкування (жестикуляції, вияву міміки, вибору пози тощо), різноманітних методів і прийомів словесного впливу; аналізу педагогічних конфліктів, вибору ефективних шляхів їхнього розв'язання; застосування інтерактивних методів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності учнів ("акваріуму", "кола цікавих ідей", комунікативної атаки, дискусії, діалогу, рольової гри і т. ін.).

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності(ЗК)

ЗК 4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності(СК)

СК 1.Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК 5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК 8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Програмні результати навчання(ПРН)

ПРН 1.Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

ПРН 3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН 6.Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти і педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття

Загальна кількість годин 90

лекції		10	
практичні заняття		20	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр 2	Спеціальність Середня освіта. Українська мова і література.	Курс другий	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	Практичні заняття
		сам. роб.	
<i>Тема 1.</i> Педагог як суб'єкт освітнього процесу. Педагогічна діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів) Головні професійні якості педагога. Суспільна значущість професії педагога.		2	5
<i>Тема 2.</i> Педагогічна культура, професійна майстерність викладача. Педагогічна спрямованість як важлива умова входження у професійну педагогічну діяльність.		2	5
<i>Тема 3.</i> Педагогічна техніка педагога. Поняття про педагогічну техніку, її структура. Здатність педагога до саморегулювання.		2	5
<i>Тема 4.</i> Педагогічне спілкування як взаємодія Структура педагогічного спілкування. Техніка спілкування, комунікативні вміння педагога.		2	5
<i>Тема 5.</i> Педагогічний такт та етика поведінки. Педагогічний такт, його складові та умови вияву. Поняття про педагогічну етику. Педагогічна реакція на поведінку, вчинок здобувача освіти.		2	5
<i>Тема 6.</i> Шляхи підвищення педагогічної майстерності. Ділова комунікація.			5
Тематика практичних занять			4
<i>Тема 1.</i> Освітній простір. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу. Педагогічна діяльність (сутність, структура, характеристика компонентів)			5
<i>Тема 2.</i> Педагогічна культура педагога, його професійна майстерність Погляди на педагогічну майстерність у світовій педагогічній науці та практиці.		4	5

Тема 3. Педагогічна техніка. Здатність педагога до саморегулювання.		4	5
Тема 4. Педагогічне спілкування як взаємодія Техніка спілкування, комунікативні уміння педагога, правила педагогічного спілкування.		4	5
Тема 5. Невербальна комунікація педагога Поняття про засоби комунікації педагога. Міжособистісний простір у спілкуванні. Пластична техніка		2	5
Тема 6. Шляхи підвищення професійної майстерності організатора освітнього простору Педагогічне вигорання.		2	5
Разом	10	20	60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне чи творче завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навчально методичний посібник*/авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Прокопів Л.М., Салига Н.М./За заг.ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано Франківськ, 2021. С.
2. Голік О. Б., Кривильова О. А., Лебідь О. В., Немченко С. Г., Управління навчальним закладом: *підручник для студентів*. Донецьк, 2012. 516 с.
3. Зайченко І. В., Каленський А. А., Теслюк В. М., Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: *підручник*. Київ: 2017. 484 с.
4. Іваньшина Н. М. Сутність та поняття інформаційної культури особистості. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2012. № 2 (49). С. 57–65.
5. Кайдалова Л. Г., Лутаєва Т. В., Шварп Н. В. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: *метод. рекомендації*. Харків, 2013. 60
6. Ковальчук В. М. Людиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід до формування нової людини. *Обрії*. 2014. №2 (35). С.49.
7. Ковальчук В. М. Михайло Галущинський про вчителя та суспільне значення педагогічної праці. *Наукові записки*. 2003. №1. С. 75-78

8. Ковальчук В. М. Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці: *праці наук.-практ. інтернет-конф.* (Івано-Франківськ, 25 лютого 2016). Івано-Франківськ. С.34
9. Ковальчук В. М. Національне виховання дітей та молоді засобами родинної педагогіки. *Обрії*. 2018. С.119-121.
10. Ковальчук В. М. Педагогічна культура викладача. Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету: *матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару* (Івано-Франківськ, 3-4 березня 2016). Івано-Франківськ. С.41-44.
11. Ковальчук В. М. Педагогічна майстерність. *Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів*: Івано-Франківськ, 2016. 48 с.
12. Ковальчук В. М. Педагогічні умови формування та розвитку творчої особистості. *Інтернаука*. 2019. №15 (77), том 1. С. 45-49
13. Ковальчук В. М., Приймак О. Умови розвитку креативної компетентності майбутніх викладачів ЗВО. *Інформаційний бюлетень кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика*. 2020. №33.
14. Ковальчук В. М., Приймак О. Формування креативної компетентності майбутніх викладачів ЗВО. *Інформаційний бюлетень кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика*. 2019. №32. С.84-90.
15. Ковальчук В. М. Професіоналізм педагога – головна умова забезпечення якості освіти. *Науковий вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди*: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2015. С.231-234.
16. Ковальчук В. М. Психолого-педагогічні умови розвитку творчої особистості. *Обрії*. 2012. №2 (35). С.47-49.
17. Ковальчук В. М. Управління навчальною та виховною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. *Науковий вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди*: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2015. С.268-271.
18. Малицька О. В. Культурна ідентифікація як визначальний освітній фактор у педагогічному ВНЗ. *Молодий вчений*. 2015. № 2. С. 123–131.
19. Малицька О. В. Культурологічна діяльність як фактор гармонізації особистості. Сучасні тенденції в бізнесі та суспільному секторі. *Колективна монографія*. Ополе, Республіка Польща, 2016. С. 167–187.
20. Нагачевська З. І. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача: навч.-метод. комплекс для студентів 2-го (магістерського) рівня вищої освіти. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 72с.
21. Методика викладання у вищій школі: методичні рекомендації / Уклад. В.Стинська. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 65 с.
22. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 145–150.
23. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://>

www. zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
24. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-URL: [http:VIII URL](http://VIII.URL)

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика. м. Івано-Франківськ, вул. С. Бандери, 1. каб. 510 kpibs.pnu.edu.ua (0342) 57-00-11 kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач Гостьові лектори	Доцент Ковальчук Віра Миколаївна
Контактна інформація викладача	vira.kovalchuk@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Письмові роботи Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p> <p><u>Академічна доброчесність</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття. Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Нова редакція) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf</p> <p><u>Неформальна</u> освіта зараховується згідно - ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>

Викладач: к.пед.н., доц. Ковальчук В.М.